

BRUNETTO LATINI

RUDOLF STEINER

GA 161

30. januára 1915, Dornach

Mnohopočetné štúdie, ktoré sme nedávno vykonali, ukázali, že všetko skutočné umenie nakoniec vychádza z tajomstiev zasvätenia. O tejto skutočnosti sme často hovorili a uviedli sme veľa príkladov. Veľké epochy umenia, keď sa diali umelecké činy široko ďaleko nad ľudstvom, čerpajú svoje zdroje znova a znova od zasvätenia. Toto ukazuje, ako umenie prináša duchovný život do fyzického. Iniciácia otvára človeku možnosť postúpiť z fyzickej roviny do duchovných svetov. To, čo potom možno zažiť, viac či menej vedome v duchovných svetoch, pravé umenie prenáša do fyzických foriem, v ktorých nachádza vyjadrenie.

Vnútorne spojenie faktov, na ktoré sa tu odvolávame, však nemožno úplne preniknúť, pokiaľ nebudeme mať na pamäti, že posledných niekoľko storočí evolúcie v skutočnosti zatienilo – pre veľkú väčšinu ľudí sa stalo nepostrehnuteľným – veci, ktoré neboli akýkoľvek znamená tajomstvo v rovnakej miere, pred piatimi, šiestimi alebo siedmimi storočiami, ako sú dnes pre tých, ktorí sa nazývajú civilizovaným ľudstvom.

Aby sme poukázali na jeden významný príklad, môžeme si vybrať umelecké dielo, ktoré skutočne vyžaruje v priebehu vekov – *Božskú komédiu* Danteho.

Nikto, kto nechá pôsobiť *Božskú komédiu* na svoju dušu, neprehliadne duchovný tón, ktorý preniká tým, čo tu Dante vyjadril. V súčasnosti, ak ide o štúdium toho, ako Dante dospel k nádherným obrazom svojej básne, ľudia budú ochotne používať slovo *fantázia* alebo *predstavivosť*. Hovorí sa, že Dante bol plný umeleckej predstavivosti. Sú spokojní, že to nechajú tak. Netreba dodávať, že nebudem popierať, že u Danteho pracovala umelecká predstavivosť. Ale aj vo svetle vonkajších dejín by bolo nesprávne

predpokladať, že celú svoju veľkolepú báseň vytvoril akoby z prázdna, len z fantázie.

Dante mal priateľa a učiteľa *Brunetta Latiniho*, ktorého, ako si myslím, poznáte z toho, čo teraz povieme, možno označiť za zasvätenca v pravom zmysle slova. Práve na toto spojenie Danteho a človeka, ktorý bol zasvätený podľa podmienok svojej doby, musíme vo svetle našich predstáv zásadne poukázať.

Jedna vec bola v tom čase známa. Vedeli, že na to, aby človek dosiahol tajomstvá existencie, musí ísť cestou, ktorá vedie cez jeho vlastné znovuzrodenie. To predovšetkým naplno a absolútne žilo v tej dobe: poznanie, že cesta k poznaniu sveta musí nevyhnutne viesť cez sebaopoznanie. Sebaopoznanie však nesmieme chápať v povrchnom zmysle, v akom o ňom dnes ľudia často hovoria. Kto si nemyslí, že je schopný o sebe vedieť? Na úvod mi dovoľte uviesť vám domov príklad, aké ťažké je sebaopoznanie aj v tých najzákladnejších veciach. Ako málo je človek naklonený vydať sa za tým, čo možno skutočne nazvať sebaopoznaním!

Mám tu knihu od známeho filozofa súčasnosti — Dr. Ernsta Macha, ktorý napísal množstvo diel vysoko príznačných pre súčasnú dobu. Hneď na začiatku jeho knihy o *analýze pocitov*, ktorá sa zaoberá súvislosťami fyzického a psychického, sa objavuje táto poznámka: „Ako mladý muž,“ píše, „raz som išiel po ulici, keď som videl tvár, ktorá mi bola veľmi nechutná. Aký som bol ohromený, keď som si všimol, že to bola moja vlastná tvár, ktorú som videl náhodným spojením dvoch zrkadiel vo výklade!“

A tak, keď išiel po ulici, jeho karma ho viedla okolo obchodu, kde boli dve zrkadlá tak naklonené, že sa mohol vidieť. Videl tvár, ktorá sa mu veľmi nepáčila, a potom zistil, že je to jeho vlastná. Vidíme, že aj vzhľadom na tento najvonkajší aspekt nie je pre nás celkom jednoduché získať to najzákladnejšie sebaopoznanie. Ale Mach má aj inú poznámku. Stáva sa univerzitným profesorom; takže má nejakú predstavu o vzhľade učenca alebo pedanta.

„Nie je to tak dávno,“ píše, „unavený po dlhej ceste železnicou, nastúpil som do omnibusu. Súčasne z opačnej strany vošiel ďalší muž. Aký úbohý pedant, povedal som si a vzápätí som zistil, že som videl len seba, lebo oproti vchodu viselo zrkadlo.“ "Takže," pokračuje vo vysvetlení, "triedny typ mi bol oveľa známejší ako môj vlastný špeciálny typ." V mysli si vytvoril predstavu o typickom

pedantovi. Vedel, že muž, ktorý sa dostal oproti, vyzeral skôr ako učiteľ bez práce. Až potom zistil, že je to on sám. Pekný príklad často veľmi nedostatočného sebapoznania mužov, dokonca aj čo sa týka ich vonkajšej podoby. Čo sa týka poznania duše, je to oveľa ťažšie. Osobné a individuálne sebapoznanie však nie je nič iné ako prvý elementárny začiatok cesty, ktorá vedie cez človeka do univerzálnych tajomstiev existencie.

Keď sa na svet pozeráme zvonka, tu vo fyzickom svete máme pred sebou len to, čo patrí k vonkajšej prirodzenosti človeka – k systému jeho fyzického tela. Pozrite sa na rozšírené prostredie, ktoré môžeme vidieť na fyzickom horizonte tohto sveta; tam máme všetko, čo súvisí s naším vlastným vonkajším telom – fyzickým ľudským telom. Vieme, že toto je len časť nášho celkového bytia. Za ním je éterické telo; ale človek si v prvom rade nie je vedomý všetkého, čo vo svojom prostredí pripomína jeho éterické telo. Ešte menej tuší to, čo sa podobá jeho astrálnemu telu a jeho Egu.

Človek na Zemi je sám pre seba jediným príkladom – jediným dokumentom, ktorý si priniesol z duchovného sveta. Preto musí prejsť týmto dokumentom svojho vlastného bytia. Musí prejsť sám sebou. To bolo vždy známe tým, ktorí zažili čokoľvek zo zasvätenia. Tak to poznal Brunetto Latini, učiteľ a priateľ Danteho. Navyše je príznačné, ako nakoniec vznikla iniciácia Brunetta Latiniho, ako to môžeme nazvať. Stalo sa to konkrétnou udalosťou. To sa často stáva. V podstate každý, kto sa vydá na cestu duchovnej vedy, čaká na to, že sa mu skôr či neskôr otvorí brána duchovného sveta, ako sa aj skutočne stane. Môže sa stať – naozaj to tak často je – že vstup do duchovného sveta prebieha postupne. Potom pomaly rastieme do duchovného sveta. Veľmi, veľmi často sa však stáva, že sa nám svet otvorí ako nejaký šok, ktorý do nášho života vtrhne – náhla a nečakaná udalosť. Ako hovorí sám Brunetto Latini, bol vyslaný ako veľvyslanec k vládcovi Kastílie. Na spiatočnej ceste sa dozvedel, že jeho strana, Guelphs, bola vyhnaná z Florencie. Florence sa počas jeho neprítomnosti úplne zmenila. Táto správa ho priviedla do zmätku. Takýto zmätok nášho stavu duše, ktorý je vhodný pre vonkajší fyzický svet, ide často ruka v ruke s tým, čo sa stáva východiskom pre vstup do duchovného sveta.

Brunetto Latini ďalej rozpráva, ako v dôsledku svojho zmätku, namiesto toho, aby išiel domov, išiel do susedného lesa, celkom

netušiac, čo robí (alebo tak aspoň uveril, keď sa na to pozrel späť). Keď potom prišiel k sebe, mal zvláštny a nechcený dojem. Už okolo seba nevidel obyčajný svet fyzickej roviny, ale niečo, čo vyzeralo ako obrovská hora. Neprišiel znova k sebe vo vedomí, ktoré normálne čelí fyzickému svetu. Prišiel k vedomiu oproti celkom inému svetu, než bol ten, ktorý bol fyzicky okolo neho. Bola tam obrovská hora; ale tieto veci boli také, že prichádzali a odchádzali – vznikali a zase pominuli. Na úbočí vrchu stála žena, podľa ktorej príkazov povstalo, povstalo a čo sa pominulo, zas pominulo. Brunetto Latini teraz videl zákony a princípy fungovania prírody vo forme predstavivosti. Všetky zákony Prírody – živá a tvorivá podstata samotnej Prírody – mu prišli v predstave, v postave ženy, ktorá dala príkaz, aby všetky tieto veci povstali a znova pominuli. Musíme si predstaviť, že žijeme v dobe trinásteho, štrnásteho storočia, keď pomaly nastupoval prírodný vedecký spôsob myslenia. V neskorších dobách ľudia hovorili abstraktne o zákonoch prírody; v žiadnom prípade by si nepredstavovali, že za súhrnom prírodných zákonov je nejaká realita. Brunetto Latini to však videl vo forme Predstavivosti, ako ženy, z ktorej ducha vychádzalo všetko, čo bolo následne pociťované ako abstraktné Zákony Prírody, ako Slovo, ktoré ovládalo celú Prírodu, ktorá stála pred ním v živej Predstavivosti. . Táto žena, hovorí, mu potom prikázala, aby prehĺbil sily svojej duše; tak by vstupoval stále hlbšie do seba. Tu je to zaujímavé. Vyžaruje naňho akoby svoje sily a dáva mu možnosť vniknúť stále hlbšie do seba. Ponára sa dolu do svojej vlastnej bytosti a sekvencia, ktorú teraz naznačuje, je skutočne za určitých podmienok skutočnou sekvenciou zasvätenia. Prvá vec, hovorí nám, o ktorej sa teraz naučil vedieť, že sú to sily duše. Ponorením sa do seba sa človek skutočne naučí poznať to, čo v ňom inak zostáva nevedomé – sily jeho duše. Toto uznanie vlastných duší je vec, pred ktorou človek často utečie, keď sa k nej priblíži. Keď totiž vnímame sily duše, často sa nám zdá, že si hovoríme: 'Aká je to nesympatická duša!' Tento pocit sa nám nepáči o nič viac ako dôstojnému profesorovi, keď uvidel svoju vlastnú podobu, ktorá mu bola nechutná. Nechceme vidieť. S chórom síl duše totiž často vidíme mnohé veci, ktoré máme v sebe, čo si v bežnom živote v žiadnom prípade nepripisujeme. Vidíme to ako niečo, čo funguje v celku nášho

vlastného bytia – vylepšuje naše bytie alebo ho znižuje; robí nás väčšou či menšou hodnotou pre vesmír.

Na začiatok teda vstávame do síl duše. V ďalšej fáze zažijeme štyri temperamenty. Tam nám je jasné, ako sme spolu utkaní, choleric, melancholik, sangvinik a flegmatik, a ako toto prepletanie leží hlbšie ako sily duše.

Potom, keď prejdeme cez temperamenty, prídeme k tomu, čo možno nazvať piatimi zmyslami – v okultnom zmysle. Lebo tak, ako človek bežne hovorí o piatich zmysloch, pozná ich iba zvonku. Nemôžete sa naučiť vnútorne poznať zmysly, kým nezostúpate cez temperamenty do hlbších oblastí svojho vlastného ja. Potom uvidíte oči, uši, ostatné zmysly zvnútra. Zažijete napríklad svoje vlastné oči alebo svoje uši – naplňate ich zvnútra. Musíte si to predstaviť takto. Tak ako ste prišli do tejto siene týmito dverami a vnímali ste predmety a osoby, ktoré tu už boli, tak keď podstúpate tento zostup do seba, prichádzate do oblasti vašich očí alebo uší. Tam vnímate, ako sily pôsobia zvnútra smerom von, aby priniesli vaše videnie a sluch. Vnímate celkom komplikovaný svet, o ktorom človek, ktorý pozná len vonkajšiu fyzickú rovinu, nemá vôbec tušenie.

Niektorí nepochybne povedia: „Možno, ale tento svet očí a uší na mňa veľmi nezapôsobí. Svet fyzickej roviny, ktorý tu mám okolo seba, je veľký a svet očí a uší je veľmi malý. Mal by som sa pozerat' do nepatrného sveta.“

To je však maya. To, čo si predstavujete, keď ste vo svojich ušiach alebo vo svojich očiach, je oveľa väčšie, plnšie v obsahu ako vonkajší fyzický svet. Máte tam okolo seba oveľa bohatší svet.

Až potom, keď prejdete touto oblasťou, prídete do ríše štyroch živlov. Už sme hovorili o všetkých vlastnostiach niekoľkých prvkov; ale až v tomto štádiu sa v nich skutočne cítite – v rámci zemitého, vodného, vzdušného a elementu tepla.

Človek bežne pozná svoje zmysly zvonku. Tu sa ich teraz učí poznať zvnútra. Keď vedome vstúpi do oka zvnútra, potom prerazí oko a prelomenie oka príde do štyroch elementov. Ale môže tiež preraziť ucho alebo zmysel pre chuť.

Týmito štyrmi živlami je večne obklopený, len on sám nevie, čo vnútorne sú. Nemôže to vidieť vonkajšími zmyslovými orgánmi. Najprv sa musí dostať von zo zmyslových orgánov – aj keď sa z nich dostať *zvnútra*. Musí ich znova opustiť, akoby bránou. Musí

sa dostať von, cez oko alebo ucho. Tak preklízne — cez oko, cez ucho — a príde do oblasti živlov. A v oblasti živlov sa učí poznať všetky duchovné bytosti, ktoré tam žijú – rozmanitých Prírodných duchov a Bytosti, ktoré patria do Hierarchií najbližších k človeku. Potom, stále a ďalej, prichádza do oblasti siedmich planét. Je už ďalej vonku a učí sa spoznávať, čo je tvorivo spojené s človekom, vo veľkom Vesmíre. A potom musí konečne prejsť cez *Oceanos* – veľký oceán, ako sa mu vždy hovorilo.

Duša núti
štyri temperamenty,
päť zmyslov,
štyri živly,
sedem planét
oceán.

Čo znamená tento prechod cez oceán? Človek sa môže priblížiť k planétam, zatiaľ čo s poslednou časťou svojej duše stále zostáva vo fyzickom. Ale keď takto prejde bránami zmyslov dovnútra, nakoniec si musí vziať so sebou aj posledné relikvie svojej duše, aby sa mohol vedome dostať do stavu, v ktorom normálne iba spí. Obyčajne, keď je s planétami, stále zostáva v tele s časťou, ako keby, s úlomkom svojej duše. Ale keď vytiahne z tela aj to posledné, zdá sa mu, akoby sa vznášal vesmírnym oceánom duchovného bytia.

Toto všetko podstupuje Brunetto Latini. Rozpráva, ako robil jeden po druhom z týchto krokov na príkaz ženy, ktorá sa mu zjavila v jeho imaginatívnom poznaní. Potom mu povedala, že musí ísť ešte ďalej. Bolo to však v konkrétnom okamihu, čo je opäť veľmi charakteristické.

Myslíte na situáciu. Zmätený, stratený z toho, čo sa stalo v jeho otcovskom meste, odchádza do lesa. Znovu prichádza k sebe, ale toto prebudenie ho nevedie do fyzického sveta. Vedie ho cez všetky regióny, ktoré sme tu popísali. Potom však nastáva chvíľa, keď sa nie náhodou, nie len náhodou, ale definitívnym privolaním tejto ženy opäť vidí v lese. Podstúpil všetky tieto veci, prešiel cez sily duše a temperamenty a cez zmysly von do elementárneho sveta, kde už vnímal hojný duchovný život; vnímajúc sedem planét a cez ne vyššie Hierarchie, krúžia po kruhu; zdĺhavo sa cítil nie na pevnej zemi, ale

ako keby plával cez veľký oceán; teraz sa znova prebúda vo fyzickom svete.

To je veľmi dôležitá vec, ktorú uznávame vo všetkých týchto zasväteniach. Učeník prejde úplným cyklom a opäť sa vráti do fyzického sveta.

Brunetto Latini, ktorý toto všetko prežil, sa opäť cíti vo svojom lese. Teraz je skutočne obklopený všetkým, čo sa ho fyzicky týka. A tá žena je tu opäť po jeho boku, aj keď teraz má okolo seba fyzický les. Hovorí mu, aby išiel ďalej doprava, a dáva mu inštrukcie, ako príde k *filozofii* a k *štyrom cnostiam* človeka a k poznaniu *Boha lásky*. Označte, aká významná pravda sa skrýva za týmito vecami! Dnešný človek bude dostatočne rýchly so svojou odpoveďou: Filozofia — s tým som oboznámený! Vyštudoval som celé dejiny filozofie. Viem, čo je filozofia a čo učí. Pokiaľ ide o štyri Cnosti, už Platón ich pomenoval: Múdrost', Odvaha, Rovnováha alebo Umiernenosť a Spravodlivosť. A Boh Lásky, ktorý o ňom nevie! Stačí si prečítať štyri evanjeliá. Dnešný človek pozná všetky tieto veci. Ale je to práve charakteristika duchovného poznania: začíname vidieť, že v skutočnosti nepoznáme všetky tieto veci. Najprv musíme prejsť porozumením duchovného sveta a potom sa vrátiť k tomu, čo poskytuje fyzické. Až potom pochopíme fyzický svet.

Ak by dnes Brunetto Latini znovu povstal a priblížil by sa k nemu veľmi vzdelaný muž našej doby – učený profesor filozofie, slávny muž, predpokladajme – a povedal by: „Poznám celú škálu filozofie“ Brunetto Latini by odpovedal: „Áno, áno, nepochybne ste, ale v skutočnosti o tom nič neviete. Najprv sa musíte naučiť poznať aspekt super-zmyslových svetov, musíte vedieť, aké sú veci v super-zmyslových svetoch. Potom sa môžete znova vrátiť k filozofii a bude to pre vás niečo celkom nové. Až potom začnete veštiť to, čo si teraz predstavujete, že to celkom dobre poznáte.“

To isté sa dá položiť aj inak. Ved' kto by to nepovažoval za absurdné! ... Slávny mysliteľ našej doby píše filozofickú knihu. Potom to určite musí pochopiť. Ako by nemal rozumieť tomu, čo sám napísal? ... A predsa je to doslova pravda: možno napísal knihu a možno ešte ničomu z toho, čo napísal, nerozumie. V dnešnej dobe nie je vôbec ťažké napísať knihu. Knihy sa píšú takmer samé. Jeden poskladá veci, ktoré sa naučil opakovať. Na to nie je potrebné preniknúť do hlbšieho významu.

To je veľkosť, ktorá nás stretáva v Brunetto Latini. To, čo sa iní naučia vedieť vonkajším štúdiom, bude tvrdiť, že to vie, až keď prenikne cez duchovný svet. Potom sa s tým opäť stretne. Opäť sa stretáva s tým, čo si ostatní myslia, že vedľa o fyzickom svete – so znalosťou filozofie, štyroch cností a Boha lásky.

Chcel by som, aby bol môj význam v tomto bode úplne pochopený. Istý druh poznania je nepochybne možné dosiahnuť aj bez duchovného poznania. Ale tieto veci sa objavujú v novom svetle, keď sa človek prvýkrát oboznámil s tým, čo sa skrýva za fyzickým. Vidíme to aj na tomto príklade Brunetta Latiniho, ktorého som len citoval, aby som ukázal, ako sa vonkajšia umelecká tvorba týka zasvätenia. Vidíme to na tomto príklade, vo vzťahu Brunetta Latiniho k Dantemu, ktorý odhaľuje, ako je Danteho veľké umelecké dielo spojené so zasvätením.

Dante by nikdy nedosiahol svoj zvláštny vzťah k duchovnému svetu, keby nemal za svojho priateľa a učiteľa Bruneta Latiniho, ktorý by ho vychovával do duchovného sveta.

Každá doba má svoj vlastný spôsob hľadania duchovného sveta. Už v storočiach, ktoré predchádzali Danteho veku, znovu a znovu nachádzame u najrozmanitejších zasvätených ženu, o ktorej hovorí Brunetto Latini – vedenie muža do duchovného sveta touto ženou. Táto evolučná línia siaha až do siedmeho a ôsmeho storočia. Niektorí z nich ju v skutočnosti označujú ako *Natura* – živá, tvorivá bytosť prírody. Starí zasvätení opisujú jej živú a tvorivú povahu – ako poradkyňu *nous*, inteligencie, ktorá kreatívne funguje na celom svete, inteligencie alebo rozumu, ktorý preniká svetom. Okrem toho ju nazývajú príbuznou *Urania*. Vo vesmíre *nús* radí *Urania*; tu v tejto pozemskej ríši, od *Natura*. Keď to jasne vidíme, sme vedení do ešte dávnejších čias, keď sa zasvätení pokúšali iným spôsobom priblížiť k istým tajomstvám existencie. V Proserpine opäť nachádzame tú istú ženu – Persefonu, ktorá tká odev pre svoju matku Demeter. Takto sa predstavy menia v priebehu storočí, čo však ukazuje, že tajomstvá zasvätenia vždy pôsobia v progresívnom prúde ľudskej evolúcie.

Aby sme sa k týmto veciam dôkladne priblížili, je tiež potrebné, aby sme sa prenikli živým pocitom, že vo všetkom, čo sa vo svete deje, nepôsobí len tie sily a bytosti, ktoré môžu vnímať vonkajšie zmysly a intelekt, ale že duchovno pôsobí všade. Musíme to vziať do

úvahy. To, čo dnes človek opisuje – a už nejaký čas to označoval ako duchovný alebo intelektuálny rozvoj, je rozvoj síl, ktoré sú viazané na fyzické telo. Tento stav sa vyvíjal postupne. Vieme, že v staroveku existoval normálny stav jasnovidectva. Toto postupne ubúdalo a utíchlo a to, čo dnes nazývame duchovné, je úplne spojené s fyzickým človekom. Je pravda, že s mystériom Golgoty vstúpilo do vývoja ľudstva niečo veľké a mocné – také veľké, že to bude možné v plnosti pochopiť až v priebehu času. To, čo mal človek doteraz, bolo akousi tradíciou. Pisatelia evanjelií s poslednými relikviami atavistickej jasnozrivej sily zapisovali, čo sa stalo. To, ako hovorím, bola posledná námaha starých síl. Teraz opäť začíname, s novo prebudenou, novoobjavenou silou jasnovidectva, aby sme pochopili prvé pravdy o tajomstve Golgoty. Musíme si uvedomiť, že prichádzajúce veky budú prenikať čoraz hlbšie do týchto tajomstiev tajomstva Golgoty. Sme len na začiatku, ale naozaj začíname.

Impulz tajomstva Golgoty však pôsobí už od chvíle, keď Zemou prešiel Kristov život. Ak by Kristov impulz bol schopný pôsobiť iba cez to, čo boli ľudia schopní pochopiť, v minulých storočiach by mali z Krista len veľmi málo.

Často som uvádzal dva príklady – a mohol by som uviesť aj mnohé ďalšie – aby som ukázal, ako Kristus pôsobí v ľudskej duši, v tom, čo prechádza historickým vývojom ľudstva, ale o čom ľudia nič nevedia. Skutočne, to, čo cisár Konštantín vedel o Kristovom impulze, keď on sám, keď sa obrátil, urobil z kresťanstva štátne náboženstvo, bolo veľmi málo. Ale celé usporiadanie, ktoré vzniklo jeho víťazstvom – víťazstvom Konštantína, syna Constantia Chlora, nad Maxentiom – bolo také, že na každej strane vidíme pôsobiť tajomstvo Golgoty. Sibylské knihy boli konzultované Maxentiusom. Spomínal som to v Leipzig Leipzig Lecture-Cycle pred rokom. Povedali mu, ako by mal konať proti postupujúcej Konštantínovej armáde. Navyše mal sen. V poslušnosti svojmu snu a Sibylským knihám, s mnohonásobne silnejšou armádou, vyšiel z mesta v ústrety Konštantínovi – podľa všetkých pravidiel vojny bola ťažká chyba. Konštantín tiež sníval. Sníval o tom, že zvíťazí, ak nechá pred svojou armádou niest' symbol Kristovho kríža, a to sa mu aj podarilo. Nie všetkou ľudskou múdrosťou, na ktorej sa v tom čase dalo podieľať, ale snami sa rozhodlo o všetkých týchto veciach. Cez tieto sny fungovalo niečo, čo nebolo možné pochopiť ani prijať do

vedomia. Napriek tomu to bol živý Kristov impulz. Skutočne, títo muži nedokázali pochopiť, čo v nich funguje – živo, aktívne posúvali vývoj sveta vpred, určovali vtedy tvár európskeho kontinentu. Opäť nachádzame epochu, keď pozorujeme ľudí – nielen rozumom a intelektom, ale aj schopnosťou cítenia –, ako sa medzi sebou hádajú o najrôznejších dogmatických otázkach. Tieto dogmy sa dnešným „osvieteným“ ľudom zdajú veľmi zvláštne. Napríklad otázka, či je správne prijímať sväté prijímanie v jednej alebo v dvoch formách a podobne... Vieme však, akú dôležitú úlohu zohrali tieto konflikty, pretože sa následne pretavili do husitského hnutia, vo Wycliffe a v iných. Boli tam všetky tieto konflikty, ktoré ukázali, ako málo môže ľudský intelekt dosiahnuť to, čím bol Kristov impulz vo svojej realite. Kde sa teda Kristov impulz skutočne objavil v dôležitom historickom okamihu? Aj toto som často naznačoval. V zvláštnom druhu vízie sa Kristov impulz prejavil v pastierskej služke – služke Orleánskej. Musíme vedieť, čo to znamená. Predstavuje akúsi pomocnú ruku, ktorú podávajú nadzmyslové, duchovné sily, ktoré zapracovali do cítenia človeka v čase, keď ešte nedokázali zapracovať do ľudských pojmov. V Johanke z Arku je obzvlášť zaujímavé vidieť, ako sa to stalo. Jej vnútorná bytosť bola akoby otvorená. Ale nebola to tá časť jej vnútorného života, ktorá bola viazaná na fyzické telo. Práve vnímanie jej éterickej a astrálnej bytosti bolo duchovne otvorené natoľko, že v jej prípade nachádzame skutočnú analógiu s udalosťami zasvätenia.

Pamätáte si, že nedávno sme vo vhodnom období hovorili o príbehu *Olafa Astesona*, ktorý prespal dni po Vianociach a prebudil sa až na Troch kráľov, 6. januára. V tejto súvislosti sme poznamenali, že v období, keď vonkajšie fyzické lúče Slnka majú najmenšiu silu, duchovná sila obklopujúca Zem je najväčšia. Preto je vianočný festival správne umiestnený v období, keď je fyzicky najväčšia tma. Potom je to, že osvietenie prichádza na dušu, ktorá je schopná osvietenia. Preto, ako hovorí legenda, práve v tomto období Olaf Asteson naladil svoj vnútorný život duše tak, že sa ho zmocnili tie sily, ktoré ako duchovné svetlo prechádzajú zo Slnka do aury Zeme, keď sú vonkajšie sily Slnka najslabšie. Až do 6. januára skutočne podstúpil vstup do duchovného sveta.

Duša panny Orleánskej musela byť zapálená pre veľkú historickú misiu. V jej duši museli byť prítomné impulzy, ktoré sa vzbúрили a

pretkali si cestu po celom svete s Kristovým impulzom. Museli tam byť v jej duši. Ako by do nej mali vstúpiť? Mohli do nej skutočne vstúpiť, keby v určitom období svojho života prešla podobným zážitkom ako Olaf Asteson; keby tých trinásť dní po Vianociach spala a zobudila sa 6. januára. A tak to naozaj bolo. Hoci to neurobila spôsobom Olafa Astesona, aj tak v určitom zmysle podstúpila tento čas v spánku, ktorý je taký priaznivý pre zasvätenie. Podstúpila ho v posledných trinástich dňoch svojho embryonálneho života. Porodila ju jej matka, aby v posledných trinástich dňoch života embrya prežila vianočné obdobie v tele svojej matky. Lebo sa narodila 6. januára. To sú narodeniny Johanky z Arku. Tak prešla práve časom, v ktorom duchovné sily tkajú a pôsobia najsilnejšie v aure Zeme.

Preto sa nemusíme čudovať, ak aj vonkajšie dokumenty hovoria o tom, že toho 6. januára 1412 dedinčania pobehovali sem a tam s pocitom, že sa stalo niečo významné, – hoci čo sa stalo toho 6. januára, nevedeli až do r. neskôr, keď Panna Orleánska splnila svoje poslanie. Pre toho, kto prenikne do duchovných skutočností, je veľmi dôležité zistiť, že v našom kalendári narodení je zaznamenané, že Johanka z Arku sa narodila 6. januára.

A tak aj v takých skutočnostiach, ktoré v dejinách žiaria široko-d'aleko, vidíme, aké nevyhnutné je prejsť pochopením duchovna a odtiaľ sa vrátiť k pozemským záležitostiam, lebo len vtedy môžeme plne pochopiť to druhé.

Predložil som vám to ešte raz, aby som vám ukázal, ako staré, suché a vyprahnuté sa stalo tým, čo je všeobecne známe ako duchovná a intelektuálna kultúra našej doby. Ten, kto dokáže pochopiť čokoľvek z hlbších impulzov prúdiacich vývojom sveta a ľudstva, si uvedomí, že teraz sa musíme blížiť k obnove, v ktorej musíme my sami zohrávať aktívnu úlohu prostredníctvom nášho chápania a túžby po duchovnom svete. Čím intenzívnejšie si uvedomíme, že obnova je nevyhnutná, tým lepšie nájdeme možnosť spolupráce.

S bledými a malichernými zmenami a reformami starého života nemôžeme slúžiť tejto budúcnosti. Radikálne musíme obnoviť duchovný život ľudstva. Ako veľký je rozdiel medzi „duchovnou vedou“ v našom zmysle slova a tým, čo sa o duchovnom živote vyučuje v širokých kruhoch vonkajšieho sveta – rovnako veľký bude rozdiel medzi civilizáciou budúcnosti a civilizáciou dneška. . A ak je pre dnešných ľudí také ľahké posudzovať snahy o duchovnú vedu

fantastické, hlúpe a absurdné, znamená to len to, že označujú za bláznovstvo a ako absurditu všetko, čo bude dominovať duchovnej kultúre budúcnosti.

No presne v takom čase musí nastať znovuzrodenie života ľudskej duše. Všetky odvetvia ľudského života si musia nájsť cestu k impulzom tejto obnovy, tohto znovuzrodenia. A okrem iného sa celý umelecký život musí opäť priblížiť k zasväteniu. Toto sú skutočné dôvody, prečo sme sa s naším Goetheanom museli pokúsiť vytvoriť začiatok – často som zdôrazňoval, že je to len začiatok – ktorý so všetkými svojimi nedokonalosťami predsa len do všetkých detailov súvisí s tým, čo veda o zasvätení musí povedať pre našu dobu.

Výsledky duchovnej vedy musia ožiť v našej duši. Ako živý a vitálny výsledok musia nájsť výraz vo vonkajšej forme. Len tak môže mať to, čo vzniká v našom Goetheane, zodpovedajúcu hodnotu. Potom bude mať skutočne svoju hodnotu – nie ako niečo úplné, ale ako nový začiatok. Kiež by v našom kruhu existovalo intenzívne vedomie dôverného vzťahu, ktorý existuje medzi duchovnou vedou, ktorú sme sa celé tie roky snažili získať, a tým, čo naša Budova obsahuje v každom riadku, v každom ryse. Ak sme raz sami naplnení týmto uznaním, potom budeme môcť prostredníctvom nášho Goetheana povedať svetu, čo treba povedať. Potom sa s uspokojením pozrieme do budúcnosti, ktorá bude predurčená na to, aby z primitívnych začiatkov tejto budovy vytvorila niečo stále úplnejšie a dokonalejšie, pravda, ale v rovnakom štýle a charaktere.